

Ket Buga

Category: Kitapcy,Sözler,Taryhy şahslar
написано kitapcy | 23 января, 2025
Ket Buga KET BUĞA

Ket Buğa, savaşçı ve kahraman bir Türk kumandanıdır. Tarihimizin Çingizliler çağında yaşamıştır. Dünyayı dize getiren o dehşetli Türk akınlarındaki kanlı kavgalarda bulunmuş, şanlı bir hayatı şanlı bir son ile bitirmek için

ihhtiyarlık yaşlarında savaş yerlerine koşmuştur. Ket Buğa'daki kahramanlık ruhunu anlamak için hayatının sonunda yaptığı son savaşı bilmek yeter.

İlhanlar'ın bařbuęu Hūlagū, Baędat'ı zaptetmiř, Gūrcistanı dize getirmiř, Halep ve řam řehirlerine de gūcū önūnde boyun eędirmiřti. Muzaffer orduları ile yeni zaferlere doęru gitmeye hazırlanıyordu. Fakat būyūk Kaęanın ölūmū haberinin geliři, onu yolundan alıkoydu. Ordunun bařlıęını ihtiyar Ket Buęa'ya bıraktı, kendi geri dōndū. Ket Buęa'nın buyruęu ele alıřı, onu yeni bir řerefe doęru gōtūren olayın bařlangıcı oldu.

Ket Buęa Mısır'a gitmek, Mısır'ın elinde bulunduran ırkdařlarına Çingizliler hākimiyetini tanıttırmak isteęinde idi. Bu isteęini önce savařsız olarak yapmayı diledi, Mısır'a gōnderdięi bir elçi Ket Buęa'nın teklifini o ūlkenin hākimi olan ırkdařlarına ulařtırdı. O zaman Mısır'da bir bařka kahraman, Kotuz, bař bulunuyordu. Bu teklif karřısında beęleri toplayarak fikirlerini sordu. Çoęu savařmak dileęini ileri sūrdūler. Kotuz da: "İlhanlılar ūzerine yūrūyelim. İster yenelim ister yenilelim. Yeter ki vazifemizi yapmıř olalım. Bizi alçaklıkla sulandırmasınlar!" dedi. On iki bin kiřilik bir ordu ile yūrūdū.

Çingiz ordularının namı o çaęlarda būtūn dūnyaya olduęu gibi, Mısır'a da yayılmıřtı. Onun İçin Mısır Tūrkleri'nin ordusu da Ket Buęa'nın savařçılarından çekiniyorlardı. Onlarla vuruřacak kadar saęlam bir manevī gūleri yoktu. Bu yūzden bir aralık daha ileri gitmek bile istemediler. Kotuz, onlara heyecanlı sōzler sōyledi. Ulu Yavuz'un yıllar sonra sızıldı çıkaran ordusuna yapacaęı gibi, o da:

"Sizler savařmaktan kaçıyorsunuz, ben ise savař için yūrūyorum. Savař isteyenler arkamdan gelsin, istemeyen evine dōnsūn!" diye baęırdı. Ordu Kotuz'un arkasından yūrūdū. Kotuz, yeni heyecanlı sōzlerle manevī gūcūnū saęlamlařtırmaya gayret ettięi ordusu ile Ket Buęa'nın karřısına ıktı. 3 Eylūl 1260'da tarihin Tūrk'ū Tūrk'le çarpıřtıran kavgalarından biri yapıldı.

Bu arpıřma Ket Buęa'nın son savařıdır. Yařlılık aęında bu savařı kendisi istemiřtir. Hūlāgū, bu sefere çıkarken Ket Buęa'nın yine kumandayı istemesi ūzerine kahramanına:

"Bu zamana kadar çok yararlık gōsterdin. Artık yeter. Otur da kocalıkta biraz rahat et!"

demoştı. Ket Buğa, Hanı'nın bu sōzlerine řu yaslı karşılığı

verdi:

“Hanım: beni savaş şanından ayrı bırakma. Savaşta ayrı kalıp da rahatlamak benim için lütuf olamaz. Ben artık yaşlıyım, yakında ölürüm. Yatakta miskinler gibi can vermemi mi istiyorsun? Senden dileğim şu: Benden savaş alanlarında ölmek şanını esirgeme!”

İşte bu kahramanca sözler, ordunun kumandasını Ket Buğa’ya kazandırdı. Hülâgu’nın yaşlı arslanı yeni ülkeler aşmak için ileri yürüdü.

Suriye’de ilerleyen Ket Buğa, kendisine karşı durmak isteyenlere ağır yumruklar indiriyordu. Bununla beraber askeri durumu iyi değildi. Bu yüzden artık savaşmayı bırakıp çekilmesini söyleyenler bile olmuştu. Fakat ihtiyar arslan bu teklifleri dinlemedi. Çekilmeyi kaçmak diye sayıyor, bunu, çarpışma gücünü kaybetmiş olan kocamış gönlüne kabul ettiremiyordu. Bu yüzden “çekilelim!” diyenlere şunları söyledi:

“-Şanlı bir ölüm namussuzca kaçmaktan daha iyidir. Ordudan birisi Hanın katına giderse bu sözlerimi götürsün. Ket Buğa çekilmeyi ayıp buldu, hayatını vazifeye kurban etti, desin. Böyle bir ordunun yok olması Han için büyük bir kayıp değildir. Bir yıldır çerilerinin karıları gebe kalmadı ve haralarının kısırakları doğurmadı saysın!”

İşte Ket Buğa savaş alanına böyle yürüdü ve kendi soyundan bir başka ordunun karşısına bu düşüncelerle çıktı.

Kotuz’un ordusu Ket Buğa’nın namlı askerlerinden hâlâ korkuyordu. Başlarının bütün gayreti onların gönlünden “Çingiz orduları” korkusunu söküp atamamıştı. Bu korku, çarpışma başlar başlamaz meyvesini verdi. Mısır Türkleri’nin sol kolu daha ilk vuruşmalarda kaçmaya başladı. Kotuz, bozgunun bütün orduya yayılmasını önlemek için ileri atıldı. Üç defa:

“- Tanrı! Kotuz kulunu Tatarlara üstün getir!”

diye haykırdı. Bu haykırışla İlhanlılar ordusunun içine dalan Kotuz, büyük kahramanlıklar gösterdi.

Hem vuruşuyor, hem askerlere cesaret vermeye uğraşıyordu. Bu yiğitlik boşa gitmedi. Kaçan sol kol askerleri de dönüp savaşa atıldılar. Beri taraftan Ket Buğa buyruğundaki yenilmez Çingizliler ordusu da pek sert vuruşuyordu. İki ordu kahramanlık ve zafer yarışına çıkmış gibiydi. Lakin iki Türk’ün birden üstün gelmesi imkânsızdı. Talih güler yüzünü ancak birine gösterebilecekti. Bunu Kotuz kazandı. Ket Boğa

ordusunun kumandanlarının çoğu şehit düşmüş ve ordu bozulmuştu.

O ana kadar yalnız zafer görmüş olan Ket Buğa, ömründe ilk defa yeniliyor, bozguna uğramanın dehşetli acısı ile karşılaşmış oluyordu. Ordunun bozulduğu ve artık hiçbir umudun kalmadığı bir sırada ona kaçmasını söylediler. Fakat o kaçmak teklifini beğenmedi:

“- Yenilmiş bir kumandan olarak Hanın yüzüne bakamam. Burada ölmeliyim!” dedi. Ve ordusunun bozulmuş olmasına rağmen aslanlar gibi savaştı. Toprağa düşmek, yenilmiş olarak yaşamamak dileğinde idi. Fakat aslanlar gibi çarpıştığı halde isteği yerine gelmedi. Koca kahraman soydaşlarının eline tutsak düştü.

Savaş yerlerinin kocamış kahramanı Ket Buğa tutsaklıktan sonra elleri bağlı olarak Kotuz’un karşısına çıkarılmıştı. Kotuz bu sırada, er meydanında alt ettiği ve din ayrılığından dolayı düşman saydığı Buğa’ya hakaretli sözler söyledi. Hülâgü’nün bu namı bahadırı yenilmiş olmakla beraber yiğitliğinden bir şey kaybetmemişti. O imkânsızlık anında bile kahramanlığını göstermekten geri kalmadı. Tuzağa düşüp zincire vurulmuş bir aslan heybeti ile sert bir karşılık verdi:

“- Mağrur adam!” diye bağırdı, “bir günlük zaferinle gururlanma. Senin bütün yurdun askerlerimizin ayaklarının altında çiğnenecektir. Benim tutsak düşmemle İlhanlılar bir şey kaybetmez. Hülagü Han’ın Ket Buğa gibi daha üç yüz bin kişisi vardır.”

Tarih, sayfalarına türlü türlü kahramanlık vakaları geçirmiştir. Fakat Ket Buğa gibi gençliğinde de, yaşlılığında da, tutsak bulunurken de daima kahraman olanların vakalarına ve Ket Buğa gibi büyük kahramanlara yalnız bizim tarihimizde rastlamak mümkündür.

Kaynak: Irkımızın Kahramanları – Nejdet SANÇAR. Taryhy şahslar